

Rasprava o Karadžićevim ratnim ovlašćenjima

Author: [Rachel Irwin](#)

Svedok kaže da se okrivljeni u brojnim dokumentima pominje kao „vrhovni komandant“ vojske bosanskih Srba.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 702, 22. jul 2011.)

Vojni analitičar koji je ove sedmice pred Haškim tribunalom svedočio na suđenju bivšem predsedniku bosanskih Srba, Radovanu Karadžiću, rekao je sudijama da se okrivljeni o svojim ratnim ovlašćenjima izjašnjavao u raznim prilikama, kao i da o njegovom statusu govore i dokumenta.

Tužiteljka Hildegard Uerc-Reclaf (Hildegard Uertz-Retzlaff) je svedoku predočila ono što je Karadžić rekao u izlaganju koje je 1994. godine održao pred skupštinom bosanskih Srba.

„Ja sam onaj koji potpisuje i odlučuje, i ja ću biti odgovoran za svaku odluku“, rekao je navodno Karadžić u toj prilici – kako je prenela Uerc-Reclafova.

„Šta nam to govori kada su u pitanju ovlašćenja gospodina Karadžića?“, pitala je ona.

„U ovom pasusu, gospodin Karadžić potvrđuje svoja ovlašćenja kao vrhovnog komandanta [vojske bosanskih Srba]“, objasnio je svedok optužbe Rejno Teunens (Reynaud Theunens), koji je svojevremeno radio kao vojni analitičar Kancelarije tužilaštva. On je pred Tribunalom već svedočio na sedam suđenja, a sačinio je i izveštaje o vojnim strukturama.

Svedok je rekao da se Karadžić i u raznim dokumentima spominje kao „vrhovni komandant“ vojske.

Tužioci tvrde da je Karadžić, kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. u Bosni bio predsednik samoproglashene srpske republike, odgovoran za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog razmeštanja, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su polagali pravo bosanski Srbi“.

Karadžić se tereti i za planiranje i nadziranje opsade Sarajeva, koja je trajala 44 meseca i u kojoj je poginulo skoro 12,000 ljudi, kao i za masakr koji je nad oko 8,000 muškaraca i dečaka u julu 1995. počinjen u Srebrenici.

On se brani samostalno, a uhapšen je u julu 2008. u Beogradu, nakon što je 13 godina proveo u bekstvu.

Teunens je govorio i o pismu koje je Ratko Mladić – ratni komandant vojske bosanskih Srba, koji je krajem maja uhapšen nakon što je 16 godina proveo u bekstvu – navodno poslao Karadžiću, i koje se ticalo problema sa paravojnim jedinicama, pogotovo onom koju je predvodio Željko Ražnatović, poznatiji kao Arkan.

Po Teunensovima rečima, Mladić je tom prilikom naveo da Arkanovi ljudi „deluju u okviru Drugog krajiškog korpusa“ vojske bosanskih Srba, ali da zapravo nisu deo nijedne jedinice, niti su potčinjeni bilo kojoj jedinici, kao i da „ne primaju zadatke“ od vojske.

„Dakle, Mladićev zaključak je da paravojne formacije dejstvuju nezavisno od [vojske]“, kazao je Teunens.

Uerc-Reclafova je ukazala i na to da je Mladić potom od Karadžića zatražio da „opozove svoju odluku o Arkanovim ovlašćenjima, razoruža [njegove ljude], a zahtevao je i da [ministarstvo unutrašnjih poslova]“ pomogne u tome.

„Da li je, prema Vašim saznanjima, predsednik zaustavio Arkana i da li je [ministarstvo unutrašnjih poslova] intervenisalo?“, pitala je Uerc-Reclafova.

„Ne znam“, odgovorio je Teunens. „Znam da su Arkan i njegovi ljudi naposljetku otišli, ali ne znam pod kojim uslovima. Nisam video nikakva dokumenta koja bi se odnosila na te uslove.“

A kada je na Karadžića došao red da unakrsno ispita svedoka, on je rekao da je Teunensov „posao u tužilaštvu bio da osnaži i upotpuni optužnicu protiv mene“.

„Ne bih se složio s tim“, uzvratilo je Teunens, dodajući kako on nije pisao izveštaj „za“ tužilaštvo, te da je nastojao da sve analizira na objektivnan način.

„Ovaj izveštaj je pisan nezavisno od optužnice“, kazao je Teunens.

Nakon što je Karadžić nastavio da insistira na tom pitanju, Teunens je primetio kako okrivljeni izgleda „želi da poveže optužnicu i moj izveštaj“.

Svedok je naglasio da je „uloga Kancelarije tužilaštva ograničena na usmeravanje [izveštaja] i proveravanje da li izveštaj pokriva određenu problematiku“.

„Još uvek sam zbunjen“, kazao je Karadžić u nastavku rasprave o ovom pitanju. „Ako je Vaš izveštaj nešto što je njima bilo potrebno, kako su mogli da napišu optužnicu protiv mene bez njega?“

„To nije pitanje na koje svedok treba da odgovori“, umešao se predsedavajući sudija O-Gon Kwon (O-Gon Kwon).

Karadžić je sugerisao i da postoje sličnosti između Teunensovog izveštaja i pred-procesnog podneska tužilaštva.

„Ko je tu koga kopirao?“, pitao je Karadžić. „Da li je [Kancelarija] kopirala Vaš izveštaj, ili ste [Vi] kopirali pred-procesni podnesak?“

„Nisam kopirao pred-procesni podnesak, ja ne izmišljam činjenice“, odgovorio je Teunens.

„Moj posao je da analiziram dokumenta, što znači da je svaki zaključak u izveštaju utemeljen na dokumentima i da sam objasnio koja sam dokumenta koristio, [tako da] bilo kakva sličnost između pred-procesnog podneska i mog izveštaja nema nikakve veze sa mnom“, nastavio je on.

„Nisam sudelovao u izradi pred-procesnog podneska, [tako da] ne znam da li je tužilaštvo koristilo moj izveštaj u pred-procesnom podnesku. To je sve što mogu da kažem.“

Suđenje će se nastaviti za tri sedmice, nakon letnje pauze u radu suda.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Balkans

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Focus: ICTY - Radovan Karadžić Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/rasprava-o-karad%C5%BEi%C4%87evim-ratnim-ovla%C5%A1%C4%87enjima>